

1. [Terugblik: Vlaamse NME-dag](#)
2. [Terugblik: 23ste NME-Beneluxwerkconferentie](#)
3. [Secundair onderwijs zoomt in op water](#)
4. [Dikke-truiendag: 12 februari 2010](#)
5. [NME-projecten 2009](#)
6. [NME-project in de kijker: Globelink 'Jongeren en klimaat'](#)
7. [Op goede voet met EDO: 14 januari 2010](#)
8. [Jong en Energiek Toekomstcongres \(JET\) : 8 en 9 februari 2010](#)
9. [NME-aanbod in Vlaanderen](#)
10. [eNneeMmeE](#)

1. Terugblik Vlaamse NME-dag

Op dinsdag 20 oktober 2009 organiseerde de Dienst NME **de Vlaamse NME-dag** 'Natuur- en Milieueducatie in Vlaanderen (NME): een druppel op een hete planeet?' in het Brusselse Crowne Plaza hotel. Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, **Joke Schauvliege**, opende het evenement waar 377 deelnemers aan deelnamen.

☒ Bekijk **de gebruikte presentaties, de verslagen en de sfeerbeelden online** op <http://VlaamseNME-dag.ine.be>. We ontvingen 112 evaluatieformulieren. Schautteet Frank (Provinciaal domein Het Leen) is de gelukkige winnaar van een Fnac boekenbon.

[top](#)

2. Terugblik: 23ste NME-Beneluxwerkconferentie

Van 24 tot en met 26 november 2009 vormde hotel Thermae Palace in Oostende de ontmoetingsplaats tussen de 139 deelnemers uit binnen- en buitenland ter gelegenheid van de **23ste NME-Beneluxwerkconferentie**. Dit jaar stond Vlaanderen in voor de organisatie met als thema: Educatie voor Duurzame Ontwikkeling (EDO) in de NME-praktijk.

Drie sleutelthema's vormen een rode draad doorheen de conferentie.

1. Complexiteit vereist systeemdenken (Hoofd)
2. EDO is gericht op waardeontwikkeling (Hart)
3. EDO is actiegericht (Handen)

☒ Bekijk de gebruikte presentaties, de verslagen en de sfeerbeelden online op <http://milieueducatie.ine.be>.

[top](#)

3. Secundair onderwijs zoomt in op water

PROTOS, een ngo die zich inzet voor een beter waterbeheer, en **Milieuzorg Op School (MOS)** focussen op een gemeenschappelijk doel: samen met secundaire scholen inzoomen op de waterproblematiek.

Samen met je school stippelen ze een educatief watertraject uit: ze hebben oog voor water op en in de directe omgeving van je school en bekijken ook de mondiale wateruitdagingen.

Met het traject kan je school zowel concrete doelstellingen bereiken die 'milieuwinst' (waterwinst) opleveren als inhoud en betekenis geven aan

[top](#)

'wereldburgerschap'.

Vertrekpunt van het watertraject is **het MOS-themapakket 'Water op school'**. Dit traject kan ook de aanzet zijn tot een duurzaam waterproject op je school. Een echt einde is er niet.

Als apotheose willen PROTOS en MOS, samen met alle deelnemende scholen, met het waterproject naar buiten komen op **Wereldwaterdag**.

Zet je school aan tot actie en reserveer alvast maandag 22 maart 2010 in je schoolagenda!

✘ Op <http://inzoomenopwater.blogspot.com> vind je meer info, een overzicht van de deelnemende scholen en hun opdrachten...

4. Dikke-truiendag: 12 februari 2010

Milieuopvang op School (MOS) en Ecocampus organiseren de **6de editie van de Dikke-truiendag**. De campagne staat in het teken van de opwarming van het klimaat en mikt vooral op eenvoudige maatregelen. Maatregelen die men ook na 12 februari op een structurele wijze zou kunnen aanhouden... Zo moedigen ze scholen en het hoger onderwijs bijvoorbeeld aan om de verwarming eens een graadje lager te zetten.

✘ **Doe je mee? Markeer deze datum alvast in je agenda voor 2010!**

[top](#)

5. NME-projecten 2009

Voormalig minister voor Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur Hilde Crevits keurde **3 nieuwe NME-projecten** goed:

- **'EDO-kompas' voor NME-lesgevers** - Centrum Voor Natuur- en milieueducatie (CVN) vzw;
- **'Pedagogische kit over de ecologische voetafdruk'** voor het basisonderwijs en de 1ste graad secundair onderwijs - WWF-Vlaanderen vzw;
- **'Campagne watervoetafdruk voor grootkeukens en gebruikers'** - Ecolife vzw

✘ Meer info: <http://milieueducatie.lne.be>.

[top](#)

6. NME-project in de kijker: Globelink 'Jongeren en klimaat'

- **Stad Onder Stroom van Jeugddienst Globelink en de Klimaatcoalitie** is aan zijn 2de jaargang toe. **Het virtuele stadspel**, dat via gsm en gps de strijd aanbindt tegen de plaatselijke CO2-uitstoot, brengt het klimaat op jongerenmaat.

In **9 Vlaamse steden - Gent, Antwerpen, Brussel, Leuven, Sint-Niklaas, Kortrijk, Hasselt, Turnhout en Mechelen** - kunnen jongeren(groepen) vanaf 16 jaar eropuit trekken om hun stad te redden van de klimaatondergang. Ze verkennen de stad niet alleen op een spannende en actieve manier. Via de 'kenniskaarten' sluipt ook heel wat informatie in het spel.

Alle informatie, van spelregels tot uitleendiensten, vind je terug op

✘ www.stadonderstroom.be.

- Onder de noemer **Ecoshizzel** organiseert Jeugddienst Globelink de komende maanden ook **een wedstrijd in 5 Vlaamse steden**. In elke stad dagen ze 10 groepen van een 10-tal jongeren uit om op 10 weken tijd een actie te verzinnen en uit te voeren die de CO2-uitstoot van hun stad verlaagt en dit zo opvallend, effectief en innoverend mogelijk. Ecoshizzel eindigt telkens met een slotshow: een voorstelling van alle acties en de uitreiking van een compleet geshizzelde prijs voor de beste actie.

Mechelen beet op 25 november de spits af in jeugdcentrum Metteko.

✘ Meer info vind je op www.ecoshizzel.be.

[top](#)

7. Op goede voet met EDO: 14 januari 2010

Om in hun klas aan de slag te gaan met de eindtermen doen veel scholen een beroep op het ondersteuningsaanbod van ngo's en andere organisaties. Vooral bij de vakoverschrijdende eindtermen komen de doelen niet terug in het vakkenaanbod. Niettemin zijn ze belangrijk voor het onderwijs en de maatschappij. **Vanaf 1 september 2010** werken secundaire scholen met geactualiseerde vakoverschrijdende eindtermen (**VOET**). Vroeger ordende men de **VOET** volgens thema: milieueducatie, burgerzin, gezondheidseducatie... Nu spreekt men van contexten en sleutelvaardigheden. **Educatie voor Duurzame Ontwikkeling (EDO) krijgt hierin een sleutelrol.**

'Wat betekent dit voor educatieve organisaties / aanbieders van ondersteuning (methodieken, materialen, projecten, begeleiding) voor het secundair onderwijs?' Deze **studiedag** wil je een antwoord bieden op deze en andere vragen. Daarnaast is het ook een unieke gelegenheid om **samenwerkingsmogelijkheden na te gaan en informatie uit te wisselen.**

⌘ Donderdag 14 januari 2010 van 09.00 u. tot 16.00 u. in Espace Jacquemotte, Brussel.

⌘ **Meer informatie en inschrijven:** <http://www.ond.vlaanderen.be/inschrijvingen/EDO>

Kleur Bekennen organiseert deze studiedag in samenwerking met het Beleidsdomein Onderwijs & Vorming, het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, Milieuzorg op School, Coprogram, VORMEN, Studio Globo en de pedagogische begeleidingsdiensten van de verschillende onderwijsnetten.

[top](#)

8. Jong en Energiek Toekomstcongres (JET) : 8 en 9 februari 2010

Met dit congres wil **Steunpunt Jeugd** de identiteit van een doordacht geïntegreerd jeugdbeleid achterhalen. De Vlaamse regering onderstreept het belang hiervan door JET als inspiratie voor het nieuwe Vlaamse Jeugdbeleidsplan aan te halen. Tijdens JET kan je dus zelf een stevige impuls geven aan het toekomstige beleid. In **maar liefst 42 sessies** kun je er thema's als 'Identiteit', 'Werk en economie', 'Media en cultuur', 'Sociaal welzijn', 'Educatie' en 'Ruimte' helemaal binnenstebuiten en ondersteboven keren.

⌘ Meer informatie vind je op www.jetcongres.be. Stippel er zelf jouw persoonlijk traject uit en geef zo richting aan **jouw eigen JET-vlucht op maandag 8 en dinsdag 9 februari 2010, in Het Paleis in Antwerpen.**

[top](#)

9. NME-aanbod in Vlaanderen

⌘ Op zoek naar NME-aanbod in Vlaanderen? Je vindt het in de NME-inventaris op <http://nme.milieuinformatie.be>! Onder de knop '**tijdelijk aanbod**' kun je ook de [NME-agenda](#) raadplegen.

Staan jouw organisatie en NME-aanbod nog niet in deze databank? Gebruik dan de [beheersmodule](#) en voeg zelf je aanbod toe.

Raadpleeg ook het online overzicht van [uitleenbare doe-koffers](#) en [tentoonstellingen](#).

Benieuwd naar het aanbod van onze **NME-centra**?

In een enkele muisklik krijg je een overzichtslijst van hun aanbod in de NME-inventaris.

⌘ [NMEC De Helix](#)

⌘ [NEC De Vroente](#)

⌘ [VBNC De Nachtegaal](#)

In de kijker:

⌘ **Expo 'Eigen kweek' over duurzame voeding van Ecocampus:**

- nog tot 4 december: [Katholieke Hogeschool Limburg](#) - Limburg

- van 7 tot 11 december: [Katholieke Hogeschool Sint-Lieven](#) - Oost-Vlaanderen

- van 14 tot 18 december: [Hogeschool-Universiteit Brussel](#) - Brussel

⌘ **6 december:** [Begeleide wandeling 'Overwinteren in het domein De Gavers](#)
Natuurwerkgroep De Gavers vzw - West-Vlaanderen

⌘ **13 december:** [Wandelende fotoworkshop in Scheutbos en Wilderbos](#)

[top](#)

GREEN vzw - Brussel

✘ **20 december:** [Kerstwandeling](#) – Bosmuseum Gerhagen–WET vzw - Limburg

✘ **nog tot 31 december:** [Wandelzoektocht in Leuven](#)

ARGUS – Vlaams-Brabant

PIME vzw Antwerpen:

✘ **januari 2010:** [In vervoering](#) – themamaand voor 3de graad BaO

✘ **februari 2010:** [Huis vol water](#) - themamaand 3de graad BaO

10. eNneeMmeE

✘ In 2010 viert de **Koninklijke Vereniging voor Natuur- en Stedenschoon (KVNS)** haar 100-jarig bestaan. Deze vereniging komt op voor de bescherming van het historische landschap in België.

De **editie van de 4-jaarlijkse Prijs Herman Delaunois** staat daarom in het teken van het thema 'de (vroeg) geschiedenis van de natuurbeleving en/of milieubeweging in België in de 19de en/of de 20ste eeuw'.

Werken indienen kan tot 1 juni 2010. De prijs wordt in het najaar van 2010 uitgereikt en bedraagt 2500 euro. Alle info en het wedstrijdreglement vind je op www.kvns.be.

✘ Op 4 februari 2010 willen een aantal Nederlandse NME-ers een themadag '**NME en Voortgezet Onderwijs (=Secundair Onderwijs)**' organiseren. Het VO (Secundair Onderwijs) is immers een hele andere doelgroep dan het PO (Basisonderwijs), waarbij de werkwijze, thema's en mensen verschillen. Blijf op de hoogte via www.podiumonline.nl.

✘ **ECOPOP is de eerste algemene bio- en ecobeurs in de Benelux** en stelt de volledige sector voor aan een breed publiek op 6 en 7 februari 2010 in Kortrijk Xpo. Ontdek meer over ECOPOP op www.ecopop.be, schrijf je in op de nieuwsbrief en volg het eco- en bionieuws.

✘ **De Vlaamse Stichting Verkeerskunde (VSV)** lanceert een 2de oproep naar scholen (3de graad van het basisonderwijs en alle graden van het secundair onderwijs) om in klasverband in te schrijven voor **de internationale scholencampagne CONNECT**.

www.co2nnect.org

www.verkeerskunde.be

✘ **Bond Beter Leefmilieu** vernieuwt regelmatig zijn criteria en productendatabank van www.milieukoopwijzer.be. Recent gebeurde dit voor de productgroep kantoor materiaal.

Daarnaast geeft de **Milieukoopwijzer** ook informatie over drank & dranktoestellen, papier & papierwaren, maaltijden & tussendoortjes, schoonmaak, duurzaam watergebruik en verlichting.

✘ **Het project 'Ecopolis-Vlaanderen' voor duurzame steden**, loopt na 2 jaar ten einde. Het project stimuleert ontwerpers en lokale besturen om juiste keuzes te maken. Het gaat uit van de geïntegreerde visie van het 'ecopolis'-concept dat tegelijk een oplossing is voor ruimtelijke, sociale en ecologische problemen. Het Vlaams Instituut voor Bio-Ecologisch Bouwen en Wonen (VIBE) en de ecopolis-experts stellen je met trots de resultaten van dit **DuLoMi-project** (Duurzaam Lokaal Milieubeleid) voor.

www.ecopolisvlaanderen.be

✘ **2010: Jaar van de Biodiversiteit**

<http://www.biodiv2010.be>

Biodiversiteit omvat alle dieren, planten en andere levensvormen op aarde en zorgt voor zuurstof, voedsel, geneesmiddelen, zuivere lucht en water... Al dat leven is echter in gevaar: soorten verdwijnen aan een alarmerende snelheid... Gelukkig is het nog niet te laat: **doe mee en zet je in voor het leven op onze planeet!** Word een VIP voor biodiversiteit!

<http://vip.biodiv2010.be>

<http://www.ikgeeflevenaanmijnplaneet.be>

Zonder het te weten kun je al veel doen voor de biodiversiteit. Kleine acties zijn er in overvloed... Minstens één voor iedere dag!

Ontdek 366 leuke, creatieve of educatieve tips via het gratis boek '366 tips voor de biodiversiteit'.

<http://www.natuurwetenschappen.be>

Ieder stapje in de goede richting, hoe klein ook, helpt. Op www.52x.nu staan ook '**52 simpele manieren om de wereld te veranderen**'. Per tip vind je informatie en verwijzingen naar organisaties die bezig zijn met een betere wereld.

✘ In de documentaire '**Klimaatchaos in het Zuiden, slachtoffers aan het woord**' trekt Wereldmediatheek met regisseur Geert De Belder naar Burkina Faso, Togo, Ecuador en Bangladesh om er **de gevolgen van de klimaat-wijziging** met eigen ogen te zien. Deze documentaire kwam tot stand met de steun van een heleboel ngo's, waaronder het Vlaams Overleg Duurzame Ontwikkeling (VODO).

www.klimaatchaos.be

[schrijf je uit](#) | [archief](#) | [printversie.pdf](#)

Reactie op dit NME-zine? Laat iets weten aan vanessa.depelecijn@lne.vlaanderen.be

Ken je nog andere geïnteresseerden? Stuur hen dit NME-zine. Het volgende NME-zine verschijnt **eind januari 2010**.

Het NME-zine is een tweemaandelijks elektronische nieuwsbrief van de Afdeling Milieu-integratie en -subsiëringen van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie. Deze nieuwsbrief informeert over evoluties in de natuur- en milieueducatieve sector, stimuleert netwerkvorming binnen deze sector en maakt het brede publiek warm voor actuele milieuproblemen door middel van vernieuwende educatieve acties, pakketten en publicaties.

Dit e-zine bereikt ruim 2400 abonnees uit het onderwijs, de NME-centra, de natuur- en milieuverenigingen, de administraties, de provincies, de gemeenten, de landbouweducatie, het jeugdwerk en het sociaal-culturele volwassenenwerk.

Wil je ook op de hoogte blijven over initiatieven van het Departement LNE op het vlak van milieu-, natuur- en energiebeleid? [Abonneer je dan op het LNE-zine](#).

Vlaamse overheid, Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, afdeling Milieu-integratie en -subsiëringen, Koning Albert II-laan 20 bus 8, 1000 Brussel, tel. 02 553 82 18, fax 02 553 80 25, nme@lne.vlaanderen.be - <http://milieueducatie.lne.be>
v.u.: J.-P. Heirman, Secretaris-generaal, Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE)
